

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/35/2023
Identifikačné číslo spisu: 5316209896
Dátum vydania rozhodnutia: 26.10.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:5316209896.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne A. A. P., narodená XX. A. XXXX, J. E. K., Š. XXX/XX, zastúpená advokátskou kanceláriou hbr advokáti s.r.o., Bratislava, Štefánikova 15, IČO: 47 239 310, proti žalovanému Lesné spoločenstvo Kysučné, s.r.o., Makov 121, IČO: 36 005 843, právne zastúpené advokátskou kanceláriou JUDr. Stopka, JUDr. Cisarík, s.r.o., Čadca, Potočná 2835/1A, o zaplatenie 2 125 eur s príslušenstvom, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 28. februára 2023 č. k. 10Co/21/2021-511, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má proti žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) zmenil rozsudok Okresného súdu Čadca (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) zo 6. novembra 2020, č.k. 16C/320/2016-381 o zamietnutí žaloby a priznaní žalovanému nároku na náhradu trov konania tak, že žalovaného zaviazal na úhradu 29,10 eur s príslušenstvom, vo zvyšnej časti žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 97,26 %.

2. Súd prvej inštancie konštatoval medzi stranami sporu nespornú skutočnosť, že žalovaný v roku 2014 bez platne uzatvorenej nájomnej zmluvy užíval nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobkyne v rozsahu na ňu pripadajúcich spoluvlastníckych podielov 127500/10555555-in k celku a žalobkyni zaplatil len za užívanie časti spoluvlastníckeho podielu (2,125 podielu) sumu vo výške 200 eur a za užívanie podielov 10,625 hoc ich užíval a bral úžitky, náhradu jej nevyplatil. Žalobkyňa sa voči žalovanému domáhala zaplatenia sumy 2 125 eur s príslušenstvom titulom bezdôvodného obohatenia získaného žalovaným na jej úkor. Ako opodstatnenú súd uznal námietku premlčania nároku vznesenú žalovanou. Mal za to, že objektívna premlčacia doba (trojročná) začala plynúť od 6. decembra 2014, kedy sa konalo valné zhromaždenie ZVLK na ktorom boli finančné prostriedky členov združenia vyplácané, ktorí mali možnosť si tieto finančné prostriedky prevziať, pokiaľ nevyužili možnosť zaslania výplaty na účet. Subjektívna premlčacia doba (dvojočná) na vydanie bezdôvodného obohatenia začala žalobkyni plynúť

dňom nasledujúcim po prevzatí finančnej hotovosti, t.j. od 20. decembra 2014 a táto jej uplynula dňa 20. decembra 2016. Žalobkyňa totiž prevzatím finančných prostriedkov prostredníctvom pošty subjektívne nadobudla vedomosť o tom, že zo strany žalovaného nedošlo k plnej úhrade. Žaloba bola podaná na súde až 27. decembra 2016, teda po uplynutí premlčacej doby. Poznamenal tiež, že na okresnom súde sa viedlo/vedie doposiaľ celkom 13 súdnych konaní, v rámci ktorých sa žalobkyňa alebo jej sestra voči žalovanému domáhala vydania bezdôvodného obohatenia za užívanie jej spoluvlastníckeho podielu za obdobie od 2002 až do 2017, čiže je jej zrejmé, že žalovaný náhradu za užívanie jej spoluvlastníckeho podielu buď nevypláca alebo ju vypláca vo výške, ktorá nezodpovedá jej podielom. Vylúčil úmyselné bezdôvodné obohatenie žalovaným, a teda aj predĺženie objektívnej premlčacej doby na 10 rokov, pričom aj v tomto prípade by uplynula subjektívna premlčacia doba 20. decembra 2016.

3. Odvolací súd súhlasil s názorom súdu prvej inštancie o začiatku a konci objektívnej premlčacej doby. Podľa jeho názoru na strane žalovaného došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia dňa 6. decembra 2014 kedy sa konalo valné zhromaždenie žalovaného, na ktorom boli vyplácané finančné prostriedky za užívanie pozemkov členom združenia. Žalobkyňa sa ale valného zhromaždenia dňa 6. decembra 2014 nezúčastnila, teda z uvedeného dôvodu nemusela tak získať kvalifikovanú vedomosť o tom, že práve uvedeným dňom u žalovaného na jej úkor bezdôvodné obohatenie vzniklo. Dňom výplaty finančných prostriedkov z poštového poukazu 19. decembra 2014 ale už musela podľa názoru odvolacieho súdu vedieť, že zo strany žalovaného jej nebola vyplatená suma podľa veľkosti jej podielov, ktorej sa v tomto súdnom konaní domáha. Preto nasledujúci deň 20. decembra 2014 jej začala plynúť subjektívna premlčacia doba na uplatnenie nároku na súde a uplynula 20. decembra 2016. Žaloba na vydanie bezdôvodného obohatenia bola podaná na súde dňa 27. decembra 2016, a preto odvolací súd kvalifikoval nárok žalobkyne za obdobie od 1. januára 2014 do 26. decembra 2014 za premlčaný v subjektívnej dvojiročnej premlčacej dobe. Z uvedeného dôvodu musel konštatovať v tejto časti účinne vznesenú námietku premlčania žalovaným, pre ktorú nebolo možné žalobkyni za uvádzané obdobie premlčaný nárok priznať. Pripomenul, že bezdôvodné obohatenie spočívajúce v užívaní nehnuteľnosti bez právneho dôvodu vzniká každým dňom užívania, s dôsledkami pre posúdenie jeho vzniku, trvania i skončenia, ako aj pre vyhodnotenie doby k uplatneniu týchto nárokov. Z uvedeného dôvodu sa musel vysporiadať s nárokom žalobkyne za obdobie od 27. decembra 2014 do 31. decembra 2014. Z tohto dôvodu jej priznal náhradu vo výške 29,10 eur spolu s príslušenstvom.

4. Proti tomuto rozsudku podala žalobkyňa včas dovolanie z dôvodov uvedených v § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Podľa nej splnila podmienku uvedenú v § 422 ods. 1 písm. b) CSP, nakoľko ide o spotrebiteľský spor. Následne popísala skutkový stav. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP namietala nesprávne určenie okamihu, od ktorého plynula subjektívna a aj objektívna premlčacia doba. O výške bezdôvodného obohatenia sa dozvedela až 25. septembra 2017 z podania žalovaného, ktoré predložil súdu. Obsahovalo prílohu zápisnice z valného zhromaždenia podielových spoluvlastníkov spoločnej nehnuteľnosti a uznesenie o výške odplaty za 1 spoluvlastnícky podiel v roku 2014. Objektívna premlčacia doba začala podľa nej plynúť až 01. januára 2015, teda nasledujúci deň po ukončení nájmu a súčasne subjektívna premlčacia doba nemohla začať plynúť skôr, ako v uvedený dátum. Zo zápisnice z valného zhromaždenia nevyplýva ani termín vyplatenia odplaty za užívanie spoluvlastníckeho podielu, ani o skutočnosti, že jej nebude vyplatený podiel za všetky jej spoluvlastnícke podiely. Nesúhlasila preto s názorom odvolacieho súdu, že objektívna premlčacia doba sa počíta za každý deň samostatne. Právnu otázku definovala nasledovne: „Od akého okamihu začína plynúť subjektívna a objektívna premlčacia doba na vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie nehnuteľností bez právneho dôvodu v prípade ak dňa 06.12.2014 bola valným zhromaždením podielových spoluvlastníkov spoločnej nehnuteľnosti, ktorého sa oprávnená (žalobkyňa) nezúčastnila, schválená výška odplaty za užívanie jedného spoluvlastníckeho podielu na spoločnej nehnuteľnosti povinným (žalovaným) za obdobie od 01.01.2014 do 31.12.2014, ak oprávnená (žalobkyňa) sa o výške odplaty za užívanie jedného spoluvlastníckeho podielu a teda aj o výške maximálneho rozsahu bezdôvodného obohatenia povinného mohla dozvedieť najskôr až vyplatením (teda v termíne po 19.12.2014, keď bol poštový poukaz na adresu podaný povinným na pošte, až do dňa 19.02.2015, kedy mohla prvýkrát uplynúť odborná lehota 2 mesiace na vyplatenie poštového poukazu do rúk žalobkyne preukázateľne zaslanej poštovej poukážky, ktorou jej

povinný zaslal odplatu za užívanie jej spoluvlastníckych podielov na spoločnej nehnuteľnosti vo výške nezodpovedajúcej všetkým jej spoluvlastníckym podielom na spoločnej nehnuteľnosti?“ Podľa jej názoru dátum vyplatenia poštového poukazu k jej rukám nebol žalovaným preukázaný.

5. Naplnenie odvolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) žalobkyňa videla v nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia a v nesprávnom posúdení začiatku plynutia objektívnej a subjektívnej premlčacej doby. Odvolací súd neodôvodnil, prečo podľa neho 19. decembra 2014 žalobkyňa prijala od žalovaného čiastočnú odplatu. Len stroho uviedol, že musela vedieť, že jej nebola vyplatená suma podľa jej podielov. Dôkazné bremeno za preukázanie uplynutia premlčacej doby nesie žalovaný, nakoľko si túto námietku uplatnil. Podľa nej nie je technicky možné, aby v uvedený dátum podal žalovaný poštovú poukážku na pošte v Makove a v rovnaký deň sa dostala do dispozície žalobkyne. Žiaden zo súdov sa nezaoberal s úmyslom žalovaného obohatiť sa na úkor žalobkyne. Podľa jej názoru je možné hovoriť o úmyselnom konaní žalovaného. Vydaním rozhodnutia súdu došlo k porušeniu práva vlastníť majetok. Požadovala odklad vykonateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu z dôvodu, že je starobná dôchodkyňa a trovy, ktoré je povinná uhradiť sú vyššie ako 1 000 eur, čo ju zaťažuje viac ako žalovaného. Záverom požadovala, aby dovolací súd zrušil rozhodnutia odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie, vec vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a priznal jej nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Následne doplnila dôkaz - poštové podmienky účinné v období 18. decembra 2014 - 19. februára 2015.

6. Žalovaný bol toho názoru, že nebol naplnený ani jeden dovolací dôvod a stotožňuje sa s názorom odvolacieho súdu. Namietal nespĺnenie majetkového cenzu podľa § 422 ods. 1 CSP. Skutočnosť, že má žalovaný s viacerými podielovými spoluvlastníkmi spoločnej nehnuteľnosti nájomné zmluvy neznamená, že voči ním vystupuje ako dodávateľ a so žalobkyňou nemá uzatvorenú žiadnu zmluvu. Z tohto dôvodu nemožno akceptovať ani námietku, že ide o spotrebiteľský spor. S absenciou úmyslu žalovaného obohatiť sa na úkor žalobkyne sa v dostatočnej miere vysporiadali súdy oboch inštancií. Okrem toho sa na Okresnom súde v Čadci viedol dlhoročný spor o vlastníctve predmetných nehnuteľností pod sp. zn. 6C/648/2001 a následne pod 8C/102/2014. Žalobkyňa neuviedla žiadny zákonný dôvod, pre ktorý by mala byť odložená vykonateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. Žalobkyňa iniciovala súdny spor, a preto si mala byť vedomá aj možného neúspechu alebo čiastočného úspechu. Nedeklarovala svoj príjem a z predložených listov vlastníctva vyplýva, že vlastní rozsiahly majetok a jej ekonomická situácia nie je tak ťaživá, ako ju prezentuje. Preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) dovolanie odmietol a priznal mu nárok na náhradu trov dovolacieho konania,

7. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti (dovolaním napadnutého rozhodnutia podľa ustanovenia § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie. Uvedený procesný postup z ústavnoprávneho hľadiska považuje za udržateľný aj ústavný súd (m. m. IV. ÚS 158/2022, IV. ÚS 442/2022).

8. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že žalobkyňa dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), strana sporu bola zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP

9. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

10. Žalobkyňa namietala nesprávne určenie objektívnej a subjektívnej premlčacej doby.

11. Podľa § 422 ods. 1 písm. a) CSP, dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada.

12. Podľa § 422 ods. 2 CSP na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

13. Dovolací súd konštatuje, že v danom prípade je predmetom dovolacieho konania istina 2 125 eur. Výška minimálnej mzdy v čase podania žaloby (27. decembra 2016) bola 405 eur v zmysle ustanovenia § 2 ods. 1 zákona č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde v spojení s nariadením vlády č. 279/2015 Z. z., ktorým sa ustanovuje suma minimálnej mzdy na rok 2016. Odvolací súd teda rozhodoval v dovolaní napadnutom výroku o peňažnom plnení neprevyšujúcom desaťnásobok minimálnej mzdy. Prípustnosť dovolania žalobcu je preto v zmysle § 422 ods. 1 písm. a) a b) CSP vylúčená. Navyše otázka tak ako bola položená mala skutkový charakter.

14. Žalobkyňa v priebehu celého konania nenamietala, že by išlo o spotrebiteľský spor (a to vrátane poplatkovej povinnosti pri dovolaní). Dovolací súd mal za to, že predmetom konania nie je spotrebiteľský spor.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

15. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

16. Žalobkyňa namietala nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia a nesprávne určenie objektívnej a subjektívnej premlčacej doby.

17. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie nevyplýva nepresvedčivosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie dostatočne a náležite neodôvodnil, a že pri rozhodovaní nezohľadnil odvolaciu argumentáciu dovolateľa. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad.

18. Nesprávne určenie objektívnej a subjektívnej premlčacej doby je posúdením právnym, ktoré je možné namietat' len v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 CSP. Avšak, ako už bolo vyššie uvedené, v zmysle § 422 ods. 1 písm. a) CSP je tento dovolací dôvod v tomto konaní vylúčený pre nesplnenie výšky požadovaného plnenia.

19. Z uvedených dôvodov dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP nie je daný.

20. Dovolací súd rozhodnutie o nároku žalovanej na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.